PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW DZIAŁOWY · JĘZYK POLSKI · KLASA 2 LO I TECHNIKUM · ZAKRES ROZSZERZONY

Dział 11. Kordian i romantyzm europejski

Juliusz Słowacki, Kordian – spisek koronacyjny, monolog na Mont Blanc, Przygotowanie, Strach i Imaginacja, polemika z Dziadami; romantyzm europejski (Byron, Giaur; Goethe, Faust, Werter); Cyprian Kamil Norwid, Fortepian Szopena. Dziewięć kart: teoria z wzorcowymi odpowiedziami, ćwiczenia, zadania typu maturalnego, dwie kartkówki (A i B) i sprawdzian (A i B) – z kluczem i zasadami oceniania.

Karta	Temat	Zadania
1	**Kordian i romantyzm europejski – najważniejsze wiadomości** Teoria w pigułce, wzorcowe odpowiedzi, rozgrzewka	4 zad. 13 pkt
2	**Kordian i romantyzm europejski – ćwiczenia** Ćwiczę umiejętności z działu	5 zad. 20 pkt
3	**Kordian i romantyzm europejski – zadania typu maturalnego** Polecenia i punktacja jak na maturze 2027	4 zad. 10 pkt
4	**Kartkówka 1: Kordian – grupa A** 15 minut · 8 pkt	4 zad. 8 pkt
5	**Kartkówka 1: Kordian – grupa B** 15 minut · 8 pkt	4 zad. 8 pkt
6	**Kartkówka 2: romantyzm europejski i Fortepian Szopena – grupa A** 15 minut · 8 pkt	4 zad. 8 pkt
7	**Kartkówka 2: romantyzm europejski i Fortepian Szopena – grupa B** 15 minut · 8 pkt	4 zad. 8 pkt
8	**Sprawdzian: Kordian i romantyzm europejski – grupa A** 45 minut · 27 pkt	6 zad. 27 pkt
9	**Sprawdzian: Kordian i romantyzm europejski – grupa B** 45 minut · 27 pkt	6 zad. 27 pkt

JAK KORZYSTAĆ Z ZESTAWU

- Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości z działu i pokazuje wzorcowe odpowiedzi z wyjaśnieniem – od niej warto zacząć.
- Karta 2 to ćwiczenia na tekstach, a karta 3 – zadania w formule matury 2027 (polecenia i punktacja jak w arkuszach CKE).
- Karty 4–7 to dwie kartkówki (po 15 minut), każda w grupach A i B. Karty 8–9 to sprawdzian (45 minut) w grupach A i B – te same typy zadań i ta sama punktacja, inne treści.
- Klucz na końcu zestawu zawiera odpowiedzi i zasady oceniania zadań otwartych w stylu CKE (co daje 1 pkt, a co 2 pkt).
- Osobny plik „Powtórka" zbiera najważniejsze pojęcia, lektury i konteksty, typowe błędy i test „Sprawdź się".

Materiał oryginalny. Podstawa programowa LO i technikum w brzmieniu z 2024 r. (Dz.U. 2024 poz. 1019). Wymagania: I.1.3–I.1.9, I.1.12, I.1.14, ZR I.1.2, ZR I.1.5–I.1.7, ZR I.1.12, ZR I.2.4, ZR I.2.7, ZR III.2. Pisownia według zasad od 1.01.2026. Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

PIERWSZA ŁAWKA

Kordian i romantyzm europejski – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, wzorcowe odpowiedzi, rozgrzewka

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 13 pkt

PRZYPOMNIJ SOBIE

- ***Kordian*** Juliusza Słowackiego powstał w 1833 r. w Genewie i ukazał się anonimowo w Paryżu w 1834 r. Podtytuł zapowiada **część pierwszą trylogii** (*Spisek koronacyjny*) – kolejnych części poeta nie napisał. To **dramat romantyczny**: luźna, epizodyczna kompozycja, akcja w wielu krajach i latach, postacie fantastyczne (szatani, Strach, Imaginacja), liryczne monologi, mieszanie tragizmu z groteską – czyli **synkretyzm** rodzajowy i konwencji.

Część	Najważniejsze wydarzenia
Przygotowanie	noc 31 grudnia 1799 r., chata Twardowskiego w Karpatach: szatani w kotle „warzą" przyszłych przywódców narodu; Archanioł prosi Boga o litość dla konającego ludu
Prolog	trzy Osoby: Pierwsza – natchniony prorok („duch Apokalipsy"), Druga – drwi z niego, Trzecia – zapowiada dramat, który z prochu wskrzesi naród
Akt I	15-letni Kordian, znudzony i smutny, słucha opowieści sługi Grzegorza; nieszczęśliwie zakochany w Laurze, próbuje się zastrzelić
Akt II (1828, „Wędrowiec")	Londyn – świat pieniądza; Dover – lektura *Króla Leara*; Włochy – kupiona miłość Wioletty; Watykan – papież z papugą każe Polakom czcić cara; szczyt Mont Blanc – przemiana i idea: „Polska Winkelriedem narodów!"
Akt III („Spisek koronacyjny")	koronacja cara w Warszawie; w podziemiach kościoła św. Jana spiskowcy głosują przeciw zabiciu cara; Kordian sam idzie z bagnetem pod drzwi sypialni cara, ale Strach i Imaginacja go pokonują; szpital wariatów; skok przez bagnety; wyrok śmierci; ułaskawienie – nie wiadomo, czy adiutant zdąży

- **Polemika z *Dziadami cz. III***. Mickiewicz ukazał Polskę jako **Chrystusa narodów** (mesjanizm – cierpienie niewinnego narodu zbawi Europę); Kordian na Mont Blanc woła: „Polska Winkelriedem narodów!" – naród ma **czynnie** poświęcić się jak szwajcarski bohater Winkelried, który zebrał we własną pierś włócznie wrogów (**winkelriedyzm**). Słowacki podważa też postawę poety-proroka (Prolog), a w szpitalu wariatów pokazuje obłąkańców, którzy „za lud cierpią" – groteskowe odbicie mesjanistycznej ofiary. Kordian przypomina Konrada (samotny bohater, bunt, monolog), ale przegrywa z własną słabością, a nie z Bogiem.
- **Klęska indywidualisty**. Scena ze **Strachem i Imaginacją** to personifikacja stanów wewnętrznych: wyobraźnia (ceniona przez romantyków) i lęk tworzą przywidzenia – węże, sfinksy, trumny, krew na koronie. Kordian mdleje u drzwi cara. Słowacki pokazuje, że spisek nie może opierać się na samotnym zapale – Kordian ma „posągu piękność", ale brak mu siły woli i wsparcia ludu. Zakończenie jest **otwarte**.

Typ bohatera	Wzór europejski	Cechy	Polskie przykłady
werterowski	Goethe, *Cierpienia młodego Wertera* (1774)	wrażliwość, nieszczęśliwa miłość, konflikt ze światem, samobójstwo	Gustaw (*Dziady cz. IV*), młody Kordian
bajroniczny	Byron, *Giaur* (1813), *Manfred*	samotny buntownik z tajemnicą i winą, namiętny, dumny, mściwy	Konrad Wallenrod, Kordian
faustyczny	Goethe, *Faust* cz. I (1808)	pragnienie pełni wiedzy i przeżycia, pakt z siłami zła	Konrad w Wielkiej Improwizacji

- **Romantyzm europejski** w poezji: **Byron** (1788–1824) stworzył powieść poetycką o fragmentarycznej kompozycji – *Giaur* (w przekładzie Mickiewicza): Wenecjanin Giaur kochał Leilę z haremu Hassana, Hassan kazał ją utopić, Giaur zabił Hassana i u schyłku życia spowiada się mnichowi. **Goethe** (1749–1832) w *Fauście* ukazał uczonego, który w nauce nie znalazł sensu i zwrócił się ku magii. Romantycy przejęli od nich kult uczucia, bunt, samotność i pytania metafizyczne.
- **Cyprian Kamil Norwid, *Fortepian Szopena*** (1863–1865, potem w *Vade-mecum*). Tło: 19 września 1863 r. z pałacu Zamoyskich w Warszawie powstańcy dokonali zamachu na carskiego namiestnika Berga; w odwecie żołnierze wyrzucili na bruk sprzęty mieszkańców, wśród nich fortepian związany z Chopinem. Kompozycja: wspomnienie wizyt u umierającego Chopina w Paryżu (I–III) → muzyka Chopina, w której „była Polska" (IV–V) → refleksja o doskonałości i jej „BRAKU" na ziemi (VII) → Warszawa 1863 i upadek fortepianu (VIII–X) → gorzka pointa „Ideał — sięgnął bruku".
- **Terminy do *Fortepianu Szopena***: **mitologizacja** (Chopin jak Orfeusz, Pigmalion; fortepian rozdzierany jak ciało Orfeusza), **synteza sztuk** (ZR – muzyka, rzeźba, architektura w wierszu), aluzje (Peryklejska doskonałość, Tabor – Przemienienie, Piast-kołodziej: „Polska — przemienionych kołodziejów"), elipsy, myślniki, przemilczenia typowe dla Norwida; motta z Byrona i Bérangera o tajemnicy muzyki i sztuki.

PRZYKŁADY Z WYJAŚNIENIEM

Przykład 1. Czym różni się rola Polski w *Dziadach cz. III* i w *Kordianie*?
W Widzeniu ks. Piotra Polska jest Chrystusem narodów – cierpi biernie, a jej ofiara ma sens zbawczy. Kordian na Mont Blanc nazywa Polskę Winkelriedem narodów – ma sama, czynnie, rzucić się na wroga i poświęcić dla wolności innych.
Za co CKE daje punkt: za nazwanie **różnicy** (bierne cierpienie – czynne poświęcenie), nie za opis każdej postawy osobno.

Przykład 2. Dlaczego Kordian nie zabija cara?
Pokonują go własne lęki i wyobraźnia – Strach i Imaginacja podsuwają mu przerażające wizje (węże, trumny, krew na koronie), a gdy dzwon bije na jutrznię, Kordian mdleje u drzwi sypialni. To klęska samotnego zapału: bohater nie jest wewnętrznie gotowy do czynu.
Jak myśleć: przyczyna psychologiczna (personifikacje) + sens ideowy (krytyka romantycznego indywidualizmu).

Przykład 3. Wyjaśnij sens pointy *Fortepianu Szopena*: „Ideał — sięgnął bruku”.
Zdanie jest dwuznaczne: fortepian – symbol doskonałej sztuki i Polski z muzyki Chopina – spadł na bruk, czyli ideał został poniżony i zniszczony. Zarazem ideał „sięgnął” ziemi – zetknął się z rzeczywistością, a „późny wnuk” może się cieszyć, bo z upadku rodzi się pamięć i przyszłe odrodzenie.
Jak myśleć: dosłownie (upadek przedmiotu) → symbolicznie (los sztuki i narodu) → ton (gorycz i nadzieja).

Przykład 4. Na czym polega bajronizm Giaura?
Giaur jest samotnym, tajemniczym buntownikiem, który żyje jedną namiętnością – miłością do Leili i zemstą na Hassanie; nie żałuje zabójstwa („Za grzech zabójstwa nie lękam się kary”), bierze pełną odpowiedzialność za swój los („jam sprawca mej doli”), gardzi tłumem i sławą.
Jak myśleć: cechy typu bohatera + dowód w tekście.

ZADANIA

Zadanie 1. Przyporządkuj bohaterom utwory, z których pochodzą. Wpisz literę obok numeru. Jeden utwór jest zbędny. ___ / 4 pkt

1. Giaur	a) powieść poetycka Byrona
2. Faust	b) dramat Goethego
3. Werter	c) powieść epistolarna Goethego
4. Kordian	d) dramat Słowackiego
	e) ballada Mickiewicza

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

Zadanie 2. Uzupełnij zdania o *Kordianie*. ___ / 4 pkt

1. Przygotowanie rozgrywa się w nocy 31 grudnia roku _____.
2. W akcie I bohater ma _____ lat.
3. Na szczycie _____ Kordian wypowiada słowa „Jam jest posąg człowieka na posągu świata”.
4. Kordiana pokonują przed drzwiami sypialni cara Strach i _____.

Zadanie 3. Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.
Hasło „Polska Winkelriedem narodów!” oznacza, że Polska ma ___ / 1 pkt

A. zrezygnować z walki i odbudować kraj pracą.
B. zawrzeć sojusz z carem, by ocalić resztę kraju.
C. cierpieć biernie, bo jej męka zbawi Europę.
D. czynnie poświęcić się w walce za wolność innych narodów.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Kordian i romantyzm europejski – ćwiczenia

KARTA 2/9

Ćwiczę umiejętności z działu

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 20 pkt

Zadanie 1. Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.

___ / 5 pkt

Kordian na Mont Blanc

Jam jest posąg człowieka na posągu świata.
O, gdyby tak się wedrzeć na umysłów górę,
Gdyby stanąć na ludzkich myśli piramidzie
I przebić czołem przesądów chmurę,
I być najwyższą myślą wcieloną…
Pomyśleć tak — i nie chcieć? o hańbo! o wstydzie!
Pomyśleć tak — i nie móc? w szmaty podrę łono!
Nie móc? to piekło!
Mogęż siłą uczucia serce moje nalać,
Aby się czuciem na tłumy rozciekło
I przepełniło serca nad brzegi,
I popłynęło rzeką pod trony — obalać?
Mogęż zruszyć lawiny? potem lawin śniegi,
Zawieszone nad siołem,
Zatrzymać ręką lub czołem? […]
Mogę — więc pójdę! ludy zawołam! obudzę!
po chwili — z wyrazem zniechęcenia
Może lepiej się rzucić w lodowe szczeliny?…
po chwili — zrazu spokojnie, potem z zapałem
Uczucia po światowych opadały drogach…
Gorzkie pocałowania kobiety — kupiłem…
Wiara dziecinna padła na papieskich progach…
Nic — nic — nic — aż w powietrza błękicie
Skąpałem się… i ożyłem,
I czuję życie!

Sytuacja: Kordian stoi sam na najwyższym szczycie Mont Blanc. Objaśnienia: *łono* – pierś; *rozciekło* – rozlało się; *zruszyć* – poruszyć; *sioło* – wieś.

Juliusz Słowacki, *Kordian*, akt II, monolog na Mont Blanc, fragmenty; tekst według wydania Wolnych Lektur (wolnelektury.pl) (domena publiczna).

1.1. Wyjaśnij metaforę „Jam jest posąg człowieka na posągu świata”.

___ / 1 pkt

1.2. Wskaż w monologu dwa środki, które oddają wahanie bohatera, i wyjaśnij ich funkcję.

___ / 2 pkt

1.3. Wyjaśnij, jakie doświadczenia z podróży Kordian przywołuje w ostatniej części fragmentu i co z nich wynika.

___ / 2 pkt

Zadanie 2. Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.

___ / 3 pkt

Prolog

Druga Osoba Prologu. Ja wam zapał poety na nici rozprzędę,
Wy śmiejcie się z zapału mego towarzysza…
Kto on? — do tureckiego podobny derwisza;
Owe siedem lichtarzy, jest to siedem grodów,
Stoi wśród siedmiu złotem nalanych narodów,
Wygnaniec. — A włos czarny w siwość mu zamienia
Nie wiek, ale zgryzota… W oczach blask natchnienia,
W ręku gwiazdy… to myśli, z których jasność dniowa;
Miecz w ustach obosieczny, jest to sztylet słowa,
Którym zabija ludzi głupich… albo wrogów.

Trzecia Osoba Prologu. Zwaśnionych obu spędzam ze scenicznych progów.
Dajcie mi proch zamknięty w narodowej urnie,
Z prochu lud wskrzeszę, stawiam na mogił koturnie
I mam aktorów wyższych o całe mogiły.
Z przebudzonych rycerzy zerwę całun zgniły,
Wszystkich obwieję nieba polskiego błękitem,
Wszystkich oświecę duszy promieniem i świtem
Urodzonych nadziei — aż przejdą przed wami
Pozdrowieni uśmiechem, pożegnani łzami.

Sytuacja: wcześniej Pierwsza Osoba Prologu przedstawiła się jako natchniony prorok: „Jestem duch Apokalipsy", stoi „wśród siedmiu złocistych lichtarzy" i trzyma w ręku siedem gwiazd. Objaśnienia: *derwisz* – muzułmański asceta, mistyk; *koturn* – wysoki but aktora antycznego; *całun* – płótno okrywające zmarłego.

Juliusz Słowacki, *Kordian*, Prolog, fragment; tekst według wydania Wolnych Lektur (wolnelektury.pl) (domena publiczna).

2.1. Wyjaśnij, jak Druga Osoba Prologu ocenia natchnionego poetę.

___ / 1 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

2.2. Wyjaśnij, jaki program przedstawia Trzecia Osoba Prologu i czym różni się on od postawy proroka. ___ / 2 pkt

Zadanie 3. Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania. ___ / 3 pkt

Faust

W żądzy wiedzy poznałem wszechnauk dziedzinę,
zgłębiłem filozofię, prawo, medycynę,
niestety, teologię też! — cóż? — pozostałem
mizernym głupcem! — tyle wiem, ile widziałem.
Magistrem jestem, nawet zowią mnie doktorem,
i tak latami z męką, z wewnętrznym oporem
oświecam rzesze uczniów bezpłodnym zarzewiem
i wiem, że nic nie wiemy — i że ja nic nie wiem. […]
Pustka we mnie i wszelka radość mi odjęta,
pustka mi bieg hamuje, skrzydła moje pęta. […]
Przeto magii oddałem i czas mój, i siły,
może przez nią odnajdę ślad bytu zawiły,
może przez tajne moce i przez pomoc ducha
mój duch się prawd odwiecznych dopatrzy — dosłucha...
Obym nie musiał mówić, czego nie rozumiem
i kłamstwem poklask zyskać w lekkomyślnym tłumie.
Może znajdę najgłębszą, wieczną spójnię życia,
tajemnicę ziarn poznam i wyrwę z ukrycia,
zbędę słów, które są słowami tylko,
poznam, czy życie wieczne jest, czy tylko chwilką.

Sytuacja: noc, wąska gotycka komnata; uczony doktor Faust siedzi przed pulpitem. Objaśnienia: *wszechnauk dziedzina* – wszystkie nauki; *zarzewie* – żar, iskra; *zbędę* – pozbędę się.

Johann Wolfgang Goethe, *Faust*, cz. I, przeł. Emil Zegadłowicz, monolog Fausta, fragmenty; tekst według wydania Wolnych Lektur (wolnelektury.pl) (domena publiczna).

3.1. Wyjaśnij, dlaczego Faust, choć zgłębił wszystkie nauki, nazywa siebie „mizernym głupcem”. ___ / 1 pkt

3.2. Wyjaśnij, co łączy postawę Fausta z postawą Kordiana na Mont Blanc. ___ / 2 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

Kordian i romantyzm europejski – zadania typu maturalnego

Polecenia i punktacja jak na maturze 2027

KARTA 3/9

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 10 pkt

Zadanie 1. Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.

___ / 3 pkt

Kordian w szpitalu wariatów

Kordian. […] Słuchaj! powiedz szczerze,
Czy nie widziałeś nigdy człowieka? anioła?
Co swe cierpienia ludom przynosi w ofierze
I gromom spadającym wystawia cel czoła,
I śmierć za Zbawiciela ponosi przykładem
Za lud cierpiąc…

Doktor. Ten człowiek szedł tu moim śladem.
Zawołam go.

woła dwóch waryjatów, jeden z nich trzyma rozkrzyżowane ręce, drugi jedną rękę podniesioną ma do góry

Dwóch widzisz, za lud cierpią oba;
A jak cierpią, powiedzą, abyś sam ocenił…

Pierwszy Waryjat. Jam nie osoba, jam się dawno w krzyż zamienił.
Ja byłem krzyżem w Chrystusa męce,
Do mnie zmarłego przybili;
A jam Go zamiast ćwieków unosił za ręce
Jak małe dziecię, gdy kwili. […]

Doktor (*do Kordiana*). Widzisz, on się poświęcił za lud.

Kordian. Zwaryjował!…

Drugi Waryjat. Ciszej mów! Nieba sufit lazurowy
Trzymając na tej dłoni, zasłaniam świat cały.
Niebo, słońce, księżyc biały
Chcą upaść ludziom na głowy;
Lecz ja stoję pod nieba nachylonym stropem,
Znużony, tęskny, bezsenny.
Módlcie się do mnie, jam zbawca codzienny,
Zasłaniam ludy przed nieba potopem…
Śpijcie, ludzie! dobrej nocy!

Doktor. A cóż? to wielki człowiek! za lud się poświęcił!

Kordian. To waryjat!…

Sytuacja: po nieudanej próbie zabicia cara Kordian trafia do szpitala dla obłąkanych; odwiedza go Doktor – w dramacie postać o cechach szatana. Objaśnienia: *waryjat* – wariat (pisownia dawna); *ćwieki* – gwoździe.

Juliusz Słowacki, *Kordian*, akt III, scena 6, fragmenty; tekst według wydania Wolnych Lektur (wolnelektury.pl) (domena publiczna).

Podgląd • Pierwsza Ławka

1.1. Wyjaśnij, jak scena w szpitalu wariatów odnosi się do idei poświęcenia za lud. Odwołaj się do dwóch elementów fragmentu. ___ / 2 pkt

1.2. Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.
Postać Doktora i jego rozmowa z Kordianem mają przede wszystkim charakter ___ / 1 pkt

A. komiczny – mają rozśmieszyć widza po poważnych scenach.

B. groteskowy – łączą grozę i drwinę, by podważyć sens romantycznej ofiary.

C. realistyczny – wiernie opisują leczenie chorych w XIX w.

D. sielankowy – pokazują spokój i ład szpitalnego życia.

Zadanie 2. Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania. ___ / 3 pkt

***Fortepian Szopena* – upadek fortepianu**

VIII

Oto — patrz, Fryderyku! To Warszawa:
Pod rozpłomienioną gwiazdą
Dziwnie jaskrawa — —
— Patrz, organy u Fary; patrz! Twoje gniazdo:
Owdzie patrycjalne domy stare
Jak *Pospolita-rzecz*,
Bruki placów głuche i szare
I Zygmuntowy w chmurze miecz.

IX

Patrz!… Z zaułków w zaułki
Kaukaskie się konie rwą
Jak przed burzą jaskółki,
Wyśmigając przed pułki
Po sto — po sto — —
— Gmach zajął się ogniem, przygasł znów,
Zapłonął znowu — — i oto pod ścianę
Widzę czoła ożałobionych wdów
Kolbami pchane — —
I znów widzę, acz dymem oślepian,
Jak przez ganku kolumny
Sprzęt podobny do trumny
Wydźwigają… runął… runął… — Twój *fortepian*!

X

Ten!… co Polskę głosił, od zenitu
Wszechdoskonałości Dziejów
Wziętą, hymnem zachwytu,
Polskę — przemienionych kołodziejów;
Ten sam — runął — na bruki z granitu!
— I oto: jak zacna myśl człowieka,
Poterany jest gniewami ludzi,
Lub *jak — od wieka*
Wieków — wszystko, co zbudzi!
I — oto — jak ciało Orfeja,
Tysiąc Pasyj rozdziera go w części,
A każda wyje: „*Nie ja*!…"
„*Nie ja*!" — zębami chrzęści.

*

Lecz Ty — lecz ja? Uderzmy w sądne pienie,
Nawołując: „*Ciesz się, późny wnuku*!
Jękły — głuche kamienie:
Ideał — sięgnął bruku — —".

Objaśnienia: *Fara* – kościół farny, tu: katedra św. Jana; *patrycjalne* – patrycjuszowskie, mieszczańskie; *Pospolita-rzecz* – Rzeczpospolita; *Zygmuntowy miecz* – miecz w dłoni króla na Kolumnie Zygmunta; *kaukaskie konie* – konie kozackich oddziałów armii rosyjskiej; *poterany* – poniewierany; *Pasyje* – namiętności (w micie Orfeusza rozszarpały bachantki); *przemienieni kołodzieje* – aluzja do Piasta-kołodzieja i do Przemienienia Pańskiego; *sądne pienie* – pieśń na dzień sądu.

Cyprian Kamil Norwid, *Fortepian Szopena*, części VIII–X i zakończenie; tekst według wydania Wolnych Lektur (wolnelektury.pl) (w tym wydaniu tytuł zmodernizowany: *Fortepian Chopina*) (domena publiczna).

Podgląd • Pierwsza Ławka

Kartkówka 1: Kordian – grupa A

15 minut · 8 pkt

KARTA 4/9

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 8 pkt

Zadanie 1. Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.

___ / 2 pkt

Strach i Imaginacja

Kordian (*idąc naprzód z karabinem*). Puszczajcie mię! puszczajcie! jam carów morderca;
Idę zabijać… ktoś mię za włos trzyma.

Imaginacja. Słuchaj! ja mówię oczyma.

Strach. Słuchaj! mówię biciem serca.

Kordian. Nikogo nié ma,
Ktoś gada…

Imaginacja. Nie patrz na mnie, lecz patrzaj, gdzie ja palcem wskażę.

Kordian. Palca twego nie widzę, lecz mój wzrok upada
Tam, gdzie wskazujesz palcem. Widzę jakieś twarze.
To arabeski, ścienne malowidła.

Strach. Przekonaj się! wpatrzaj się w ściany.
Ściana gadem się rusza… przebrzydła…
Każdy wąż złota ogniem nalany,
Pierścieniami rozwija się z muru.
Kolumny potrząsają węzów zwitych grzywę;
Sfinksy straszliwe
Spełzły z marmuru;
Sfinksy płaczą jak dzieci — węże jak wiatr świszczą.
Nie nastąp na nie… patrzaj… wiją się i błyszczą. […]

Strach. Lecz patrz na oczy! nieruchome oczy!
Gdzie się obrócisz, patrzą za tobą.

Imaginacja. Czy czujesz woń jej warkoczy?

Strach. Rozgniotłeś węża pod sobą.
Pękła żmija.

Kordian. Jezus Maryja!!!

przeciera oczy

Sen zniknął… Naprzód! naprzód z bagnetem w pierś cara!

Sytuacja: noc w zamku królewskim w Warszawie; Kordian, który pełni wartę, idzie przez ciemne sale do sypialni cara. Objaśnienia: *arabeski* – ornamenty z roślin i linii; *sfinks* – posąg lwa z ludzką głową; w pominiętym miejscu Imaginacja pokazuje „dziewicę" spływającą ze ściany – do niej odnosi się pytanie o warkocze.

Juliusz Słowacki, *Kordian*, akt III, scena 5, fragmenty; tekst według wydania Wolnych Lektur (wolnelektury.pl) (domena publiczna).

Podgląd • Pierwsza Ławka

Sprawdzian: Kordian i romantyzm europejski – grupa A

KARTA 8/9

45 minut · 27 pkt

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 27 pkt

Zadanie 1. Przeczytaj fragment utworu i wykonaj zadania.

___ / 5 pkt

Po głosowaniu spiskowców

Prezes. Świećcie mi pochodnią —
Dzięki ci, Boże, tylko pięć głosów za zbrodnią.

Podchorąży. Więc car zginie…

Prezes. Młodzieńcze, pięć kul tylko padło…
Stu pięćdziesięciu przeciw zbrodni głosowało…

Podchorąży. Jakże mi nagle w oczach życie moje zbladło!
Na jedną kartę przyszłość postawiłem całą,
I nic… Olbrzymy spadli ze szczudeł — to karły!
Ludzie, warto by przejrzeć wszystkich trumien wieka,
Czy w każdej leży człowiek przed wiekiem umarły?
Czy z której trumny nie wstał ten szkielet człowieka?

do Prezesa

Starcze, gdy w twoje myśli zaglądam zgrzybiałe,
Widzę, żeś się ty w inne urodził stolecie,
Po co ta maska? ciebie nikt nie zna na świecie. […]

do Spiskowych

A wam wszystkim śmiem długie przepowiedzieć życie,
Boście umieli wybrać gwiazdę przewodnika;
Idźcie za srebrną głową w noc niewoli czarną —
We mnie wszystka nadzieja upada i znika;
Boście z tłumu wysiani jak największe ziarno,
A tak mali jesteście… Idźcie! gardzę wami!
Kto nie śmiał się poświęcić, może zdradę knuje?
Więc na znak wzgardy, ludziom okrytym maskami
Rzucam pod nogi życie moje… i daruję…

Sytuacja: podziemia kościoła św. Jana w Warszawie; zamaskowani spiskowcy głosowali, czy zabić cara – kto był za, rzucał na stół kulę, kto przeciw – grosz. Podchorąży to Kordian. Objaśnienia: *stolecie* – stulecie; *srebrna głowa* – siwy Prezes.

Juliusz Słowacki, *Kordian*, akt III, scena 4, fragmenty; tekst według wydania Wolnych Lektur (wolnelektury.pl) (domena publiczna).

1.1. Na podstawie fragmentu *Kordiana* Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

___ / 1 pkt

1. Za zabiciem cara głosowało pięciu spiskowców.	**P**	**F**
2. Podchorąży pochwala Prezesa za rozwagę.	**P**	**F**
3. Podchorąży ogłasza, że sam poświęci życie.	**P**	**F**

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Kordian i romantyzm europejski – kartkówki, sprawdzian, powtórka – język polski, kl. 2 LO (zakres rozszerzony)

Podgląd pokazał 12 z 39 stron. Pełna wersja: 39 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Kordian i romantyzm europejski – najważniejsze wiadomości – 4 zadania, 13 pkt
- Karta 2: Kordian i romantyzm europejski – ćwiczenia – 5 zadań, 20 pkt
- Karta 3: Kordian i romantyzm europejski – zadania typu maturalnego – 4 zadania, 10 pkt
- Karta 4: Kartkówka 1: Kordian – grupa A – 4 zadania, 8 pkt
- Karta 5: Kartkówka 1: Kordian – grupa B – 4 zadania, 8 pkt
- Karta 6: Kartkówka 2: romantyzm europejski i Fortepian Szopena – grupa A – 4 zadania, 8 pkt
- Karta 7: Kartkówka 2: romantyzm europejski i Fortepian Szopena – grupa B – 4 zadania, 8 pkt
- Karta 8: Sprawdzian: Kordian i romantyzm europejski – grupa A – 6 zadań, 27 pkt
- Karta 9: Sprawdzian: Kordian i romantyzm europejski – grupa B – 6 zadań, 27 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości i pokazuje wzorcowe odpowiedzi z komentarzem.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/polski-liceum-klasa-2-zr-dzial-11-kordian-i-romantyzm-europejski